

Sygn. akt: II AKa 553/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Mazur
Sędziowie	SSA Alicja Bochenek SSA Marek Charuza (spr.)
Protokolant	Bartłomiej Wiench

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Bytomiu Waldemara Cop

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2018 r. sprawy

K. P. c. E. i H. ur. (...) w B.,

oskarżonej z art. 148 § 1 kk

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 4 kwietnia 2016 roku, sygn. akt XVI K 195/15,

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że rozszerzając opis czynu o ustalenie iż oskarżona K. P. bezpośrednio po popełnieniu przypisanego jej czynu podjęła czynności reanimacyjne pokrzywdzonego, starając się dobrowolnie zapobiec skutkowi swego działania, łagodzi oskarżonej do 9 (dziewięciu) lat wymierzoną jej karę pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonej na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności jej okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 6 stycznia 2015 r. do dnia 19 stycznia 2018 r.;
- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
- zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokata I. K. (K.) – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem obrony z urzędu udzielonej oskarżonej K. P. w postępowaniu odwoławczym;
- zwalnia oskarżoną K. P. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowania odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSA Alicja Bochenek SSA Witold Mazur SSA Marek Charuza

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 kwietnia 2016 r. oskarżona K. P. została uznana winną popełnienia zbrodni z art. 148 § 1 k.k. za którą wymierzono jej karę 10 lat pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej i stawiając – obok zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych, naruszenia wskazanych norm prawa procesowego oraz rażącej niewspółmierności kary – także zarzut obrazy prawa materialnego, a to art. 23 § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie pomimo podjęcia przez oskarżoną rzeczywistych, energicznych i stanowczych zabiegów mających na celu uratowanie życia poszkodowanego i zaniechanie rozważania czy okoliczność ta powinna skutkować nadzwyczajnym złagodzeniem kary, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tego przepisu powoduje, że potrzeba ukarania oskarżonej znacznie łagodnieje, wniósł między innymi o zmianę wyroku poprzez wymierzenie oskarżonej kary z zastosowaniem jej nadzwyczajnego złagodzenia.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 sierpnia 2016 r. utrzymano w mocy powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach.

Po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 19 października 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Nakazano poddać ponownej kontroli kwestię, czy zachowanie oskarżonej po czynie odpowiada warunkom czynnego żalu określonym w art. 15 § 2 k.k. i czy w związku z tym nie zachodzi podstawa nadzwyczajnego złagodzenia kary. Nadto zwrócono uwagę na potrzebę stosownego rozważenia zarzutu rażącej niewspółmierności kary, natomiast jako bezzasadne oceniono tezy kasacji sprzeciwiające się ustaleniom o umyślnym zadaniu ciosu przez oskarżoną.

Przechodząc do oceny wskazanych zarzutów apelacji obrońcy, podzielić należało te uwagi które dotyczyły potrzeby przyjęcia czynnego żalu po stronie oskarżonej K. P., choć apelujący nietrafnie przywołał przepis art. 23 § 2 k.k., zamiast mającej w tym przypadku zastosowanie normy art. 15 § 2 k.k.

Jak to wynika z poprawnych ustaleń faktycznych sądu orzekającego (str. 2 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), bezpośrednio po zadaniu ciosu nożem w klatkę piersiową pokrzywdzonego, oskarżona podjęła akcję reanimacyjną polegającą na uciskaniu rękoma klatki piersiowej D. M.. Jednocześnie prosiła świadka A. B. aby ta wezwała pogotowie ratunkowe, a sama nieprzerwanie kontynuowała próbę reanimacji aż do pojawienia się zespołu ratunkowego – wyjaśnienia oskarżonej k. 170, zeznania świadków: S. K. – k. 42, M. S. – k. 635, A. B. – k. 644.

Brak przy tym okoliczności które mogłyby świadczyć o tym, że opisane wyżej działania oskarżonej podjęte zostały jedynie dla pozorów, a nie były przejawem jej woli zapobieżenia skutkowi przestępczego czynu.

Świadek S. K. (lekarz) zaznaczył, że kiedy kierowany przezeń zespół ratunkowy pojawił się na miejscu zdarzenia, oskarżona reanimowała pokrzywdzonego, po czym ratownicy przejęli od oskarżonej akcję reanimacyjną (k. 42, k. 678).

Przedstawione dobrowolne działanie oskarżonej stanowiło rzeczywiste i jedynie wówczas możliwe staranie ukierunkowane na zapobieżenie skutkowi popełnionego przez nią czynu zabronionego.

Podzielić przy tym należało dotychczasowe stanowisko doktryny oraz orzecznictwa (szeroko wskazane w przywołanym powyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2017 r., którego nie ma już potrzeby ponownie prezentować), zwracające uwagę na to, że poza przesłanką dobrowolności starań sprawcy instytucja czynnego żalu z art. 15 § 2 k.k. nie zawiera dodatkowych wymagań koniecznych do jej zastosowania, choćby takich jak warunek podjęcia starań właściwych czy też efektywnych.

Uzupełniono zatem pkt 1 zaskarżonego wyroku o opis zachowania oskarżonej stanowiącego z jej strony czynny żal z art. 15 § 2 k.k.

Powyzsza zmiana uczynila zasadnym zarzut apelacji obrońcy dotyczący rażącej surowości kary (bliżej nieumotywowany), i musiała spowodować stosowne złagodzenie wymierzonej oskarżonej K. P. kary do racjonalnego i odpowiedniego w jej przypadku wymiaru 9 lat pozbawienia wolności.

Już jako chybiony oceniono wniosek skarżącego o zastosowanie wobec oskarżonej dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary, albowiem brak jest w przedmiotowej sprawie okoliczności które mogłyby prowadzić do uznania, że nawet najłagodniejsza ustawowa kara przewidziana za popełnioną przez oskarżoną zbrodnię z art. 148 § 1 k.k. byłaby w tej sprawie karą niewspółmiernie surową.

Wszakże oskarżoną powodował zamiar pozbawienia życia konkubenta, a swym działaniem doprowadziła do najbardziej tragicznego i nieodwracalnego skutku jakim stała się śmierć człowieka.

Oskarżona była nietrzeźwa. Krótco przed zdarzeniem podczas kłótni wyrzuciła z mieszkania pokrzywdzonego z którym wcześniej spożywała alkohol, pozbawiła go życia kiedy próbował dostać się do zajmowanego od dawna lokalu.

Wcześniejszy tryb życia oskarżonej też nie był poprawny – razem z konkubentem urządziła libacje alkoholowe, nie pracowała, nie zajmowała się swymi małoletnimi dziećmi a sążone na ich rzecz alimenty przeznaczała głównie na własne potrzeby, w tym alkohol – treść wywiadu kuratora k. 139 t. I.

W czasie czynu miała w pełni zachowaną poczytalność, stwierdzono u niej zaburzenia osobowości charakterystyczne dla osoby nadużywającej alkoholu – k.400 t. II.

Przypomniane wyżej okoliczności zdecydowanie sprzeciwiają się zastosowaniu względem oskarżonej K. P. dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Wymierzona jej kara 9 lat pozbawienia wolności, wielce zbliżona do dolnego ustawowego progu za zbrodnię z art. 148 § 1 k.k., w opisanych wyżej warunkach jest karą nie przekraczającą stopnia winy oskarżonej, i zdaje się odpowiednio uwzględniać wszystkie dyrektywy wymiaru kary ujęte w art. 53 § 1 i 2 k.k.

Jak już wyżej zaznaczono, istotną okolicznością miarkującą wymiar kary był czynny żal wykazany przez niekaraną wcześniej oskarżoną.

Dalsze łagodzenie kary byłoby jednak nieracjonalne i uniemożliwiające osiągnięcie celów wychowawczych względem osk. K. P. , a także sprzeczne z wymogami społecznego oddziaływania kary, szczególnie w środowisku oskarżonej.

Biorąc powyższe pod uwagę zaskarżony wyrok zmieniono w opisanym zakresie, zaś w pozostałej części utrzymano go w mocy.

Trudna sytuacja materialna oskarżonej – nie posiada żadnego majątku ani źródeł dochodu, została skazana do długoletnią karę izolacyjną - uzasadniła zwolnienie oskarżonej od kosztów postępowania odwoławczego (art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.).

SSA Alicja Bochenek SSA Witold Mazur SSA Marek Charuza